

Posudek na bakalářskou / magisterskou práci

školitelský posudek
 oponentský posudek

bakalářská práce
 magisterská práce

Autor: Irena Kuhn-Gaberová

Název práce: Zhodnocení využitelnosti malých plemen skotu jako optimálního spásače horských luk na území KRNAP

Vedoucí (školitel): RNDr. Jan Hušek, Ph. D.

Oponent: RNDr. Romana Prausová, Ph. D.

Struktura/členění práce:

Předložená bakalářská práce má charakter rešerše o rozsahu 42 stran. Obsahuje 2 tabulky a je členěna do 5 kapitol. Poněkud rozsáhlá je kapitola Metodika, tvořená 16 stranami (tj. 38 %). Podle mého názoru patří některé části kapitoly Metodiky do kapitoly Rešerše, naopak některé informace v Metodice chybí. Součástí kapitoly Metodika by měla být stručná charakteristika studovaného území (lokalizace, zonace NP, přírodní charakteristiky – klimatické, geomorfologické, geologické, půdní a vegetační poměry). Kapitoly 2.1.5 – 2.2.5 patří do kapitoly „Rešerše“. Do kapitoly Metodika určitě patří kapitola 2.3., ale postrádám v ní skutečný popis použitých metod a postupů. Tak jako je v kapitole 2.1.4 konstatováno, že botanická nomenklatura je uvedena podle Danihelky et al. 2012, měla by zde být ještě informace, podle kterého zdroje je uvedena nomenklatura rostlinných společenstev. Autorka by se tak vyhnula nutnosti uvádět u jmen rostlinných společenstev též jména autorů, kteří asociace či svazy a řady popsali (např. Schwiekerath 1944, Sillinger 1933, Lignet 1936, Knapp ex Oberdorfer 1957 ... atd.). Tímto způsobem v textu vznikají další odkazy na zdroje, které ale v seznamu literatury nejsou. Naopak u jména řádu „Nardetalia“ zase jméno autora chybí.

V kapitole Metodika rešerše postrádám citace vědeckých databází, nejvýznamnějších zdrojů, z nichž byly čerpány zásadní informace, např. řada časopisu Opera Corcontica apod.

I když není v rešeršní práci nutná kapitola Diskuze, v této bakalářské práci je tato kapitola v rozsahu 5,5 stran obsažena a poskytuje shrnutí nejpodstatnějších informací o dané problematice včetně managementových doporučení a rad chovatelům při výběru vhodného plemene skotu.

Řada informací se vícekrát ve stejném znění opakuje – v rešerši, diskuzi, závěru.

Literární zdroje, citace a jejich použití:

Autorka cituje 80 zdrojů. Jedná se jak o česky psané, tak i cizojazyčné literární i internetové zdroje. U některých zdrojů však nekorespondují odkazy v textu bakalářské práce s citacemi v kapitole Seznam použité literatury.

K některým odkazům citace zcela chybějí (např. Geoportal 2018; Krahulec et al. 1997) nebo jsou napsané s nesprávným pořadím autorů či nesprávným způsobem (např. Boháč et al. 1983 ≠ Boháč, Luska & Kulíková 1972; Blažková, Kučera in Kolbek et al. 1999 ≠ Kolbek et al. 1999; Petr et al. 1992 ≠ Petr & Dlouhý et al. 1992; Write 2014 ≠ Wright et Viner-Daniels

2014; Správa KRNAP 2012 ≠ Správa KRNAP 2019). Naopak v seznamu literatury je citace ČÚZK 2017, již neodpovídá žádný odkaz v textu (pravděpodobně to bude Geoportal 2018).

Autorka nejednotně cituje autorský kolektiv. V některých případech cituje z kolektivu pouze prvního autora a používá zkratku et al. Toto je vhodné pro odkazy v textu, ale v seznamu literatury má být celý autorský kolektiv (pokud není první autor nebo několik autorů označených jako editoři). Jako příklad lze uvést citace: Sýkora et al. 1983, Flousek et al. 2007, Felcman et al. 2009. Při použití zkratky „et al.“ píše autorka za spojku „et“ tečku a za zkratkou kolektiv „al“ ji většinou naopak neuvádí. Zde je nutné vycházet ze základních pravidel. Zkratky (al., sp., agg., sect. ....) se uvádějí s tečkou, spojky (et) bez tečky.

U citování prací s vícečlenným autorským kolektivem nemá studentka ujednocený přístup. V některých případech uvádí v odkazu jen jednoho autora bez označení kolektivu (např. Březina 2017 .... má být Březina et al. 2017; Lokvenc 1992, má být Lokvenc et al. 1992), v jiných případech neodkazuje na 2-3 editory, ale označuje kolektiv (např. Danihelka et al. 2012, má být Danihelka, Chrtek & Kaplan 2012). V dalších případech se lze setkat např. s těmito variantami: 1. autorka odkazuje na úplně všechny autory (např. Vacek, Mikeska, Bílek & Štícha 2012; má být Vacek et al. 2012; nebo Mládek, Pavlů, Hejzman & Gaisler 2006; má být Mládek et al. 2006); 2. Autorka uvádí libovolný počet autorů u každého odkazu na zdroj, přičemž zpravidla platí, že se v odkazech uvádí první 2-3 autoři, zbytek se uvádí et al. Jinak je tomu v případě, že má publikace označeného editora nebo editorský kolektiv. Vážnější chyby tohoto typu jsou u 27 literárních zdrojů, jak v odkazech, tak vlastních citacích. V seznamu literatury jsou publikace seřazené podle abecedy, ale písmeno „F“ je zařazeno až za písmeno „CH“. Písmeno „CH“ se velmi často (standardně) uvádí v rámci písmene „C“, písmeno „F“ patří za písmeno „E“.

V některých částech textu chybí odkazy a není jasné, odkud byly informace převzaty (např. str. 15, 1. a 2. odstavec). Na str. 20, ve 2. odstavci jsou použity nevhodně 2 odkazy na zdroje, není zde jasné, které informace jsou vztažené k 1. odkazovanému zdroji a které ke 2. zdroji. V poslední větě na str. 31 jsou v téže větě 2 odkazy na tentýž zdroj.

Výsledky a jejich zhodnocení:

Na str. 10 autorka uvádí zonaci KRNAP platnou k 1. 10. 2015. V textu postrádám bližší informace o tom, jak souvisí možnost využití pastvy se zonací KRNAP. Ve kterých zónách ochrany je pastva jako management území možná a v jakém rozsahu, kde se s ní v rámci péče o bezlesí vůbec nepočítá apod. Od roku 2017 správa KRNAP pracuje na přípravě nové zonace. Bylo by žádoucí se i v textu bakalářské práce zmínit o připravovaných změnách, které pravděpodobně ovlivní i rozsah pastvy na bezlesí KRNAP.

Autorka ve své rešerši pracovala s různými typy textů z různých oborů. Kombinovala texty zaměřené na flóru, vegetaci, faunu bezlesí a chovaná zvířata. Vzhledem k tomuto širokému záběru nedokázala z podkladových textů pokaždé rozlišit podstatné informace, které jsou vztažené ke studovanému území. Proto se také v popisu řádu „Molinietalia“ na str. 16 dopustila zkreslení. Ve zdroji, který autorka použila (Duchoslav 1997) jsou popsány charakteristiky tohoto řádu známé z oblasti Hornomoravského úvalu, kde jsou zcela odlišné klimatické, geologické, geomorfologické a půdní poměry. Z tohoto důvodu je zavádějící použití těchto charakteristik pro horské oblasti Krkonoš, zvláště v případě popisu přechodu těchto společenstev do svazů Bromion erecti a Violion caninae, typických pro nižší a střední polohy území ČR.

I když je v textu mnoho zajímavých informací, postrádám zde srovnání dosavadních poznatků o vlivu pastvy v horských oblastech různých pohoří (Karpáty, Alpy), kde je pastva tradičně využívána a slouží k udržování bezlesí horských a subalpínských poloh. Případně by ještě byly zajímavé informace o vlivu pastvy volně se pohybujících živočichů, kteří přirozeně v horských oblastech žijí (pižmoni, jelení zvěř apod.)

Formální úroveň:

Po formální stránce je práce zpracována kvalitně. Obsahuje malé množství překlepů (např. na str. 30, v posledním odstavci, na 4. řádku „bývalo“, má být „bývalou“, nebo na str. 14, ve 2. odstavci a ve 2. řádku „tyto luční společenstva“, má být „tato luční společenstva“. V některých větách chybí slovo, které by dávalo větě smysl, např. na str. 12, v kapitole 2.1.3, na 2. řádku chybí předložka „se“ před slovem „středním“, dále na str. 33, ve 2. odstavci a 3. řádku odspodu chybí sloveso ve větě.

Některé formulace jsou nejasné, např. na str. 20, na konci 2. odstavce je uvedeno 18-21000 obyvatel. Znamená to skutečně takové rozpětí nebo 18 000-21000 obyvatel?

V textu jsou použity dvě tabulky. U obou je popis umístěn pod tabulkou, ale v současných publikacích v mezinárodně uznávaných časopisech se standardně popisy tabulek umísťují nad tabulku. U tabulky 2 je závažnějším problémem absence opakující se hlavičky (tj. prvního řádku tabulky) na každé straně vícestránkové tabulky. Tabulka se tím stává nepřehlednou.

V některých částech textu je použito nadměrné množství závorek, např. na 3. a 4. řádku druhého odstavce na str. 14.

Ve 4. řádku odspodu na str. 13 autorka ponechala v závorce pomocný text, který měla s největší pravděpodobností nahradit konkrétními odkazy na zdroje.

Splnění cílů práce:

Autorka si jako cíl stanovila nalézt a definovat optimální pastevní management, který na základě současných poznatků v maximální možné míře přispěje k zachování biologické diverzity KRNAPu a ekonomické soběstačnosti v něm hospodařících zemědělců. Autorka shrnula údaje zejména z česky psaných zdrojů, ale bylo by žádoucí pokusit se shromáždit podobné informace i z jiných horských oblastí, např. Karpat na Slovensku, v Rumunsku nebo z některých oblastí Alp.

Lze konstatovat, že cíle práce ve vztahu k studovanému území Krkonoš byly splněny.

Otázky a připomínky oponenta:

1. Na str. 10 autorka uvádí zonaci KRNAP. K 1. 6. 2019 byla schválena nová zonace KRNAP. Jak se v rámci této nové zonace přistupuje k pastvě skotu? Kde ji bude možné jako management realizovat a kde nebude pastva možná?
2. Existují informace o vlivu pastvy skotu, případně volně žijících živočichů na bezlesí montánního a subalpínského stupně v jiných pohořích, např. ve slovenských, ukrajinských nebo rumunských Karpatech, ve švýcarských či rakouských Alpách nebo v pohořích Skandinávie? Uveďte příklady.
3. V bakalářské práci se zmiňujete o možnosti využití kombinovaných stád (skot, ovce, kozy). Zjistila jste z dostupných zdrojů vhodnou kombinaci konkrétních plemen skotu, ovce či koz, osvědčené v jiných horských oblastech?
4. V dostupných zdrojích je navržen způsob obnovy luk zatížených šířením rdesna obojživelného (*Bistorta major*) kombinací seče, pohnojení statkovými hnojivy a následné pastvy. Jaký byste doporučovala postup na takto zatížených lokalitách v případě v současnosti upřednostňované celoroční pastvy skotu (bez ustájení, dostupnosti chlévské mrvy)? Setkala jste se systémem košárů?

Celkové hodnocení:

Předložená bakalářská práce splňuje nároky kladené na tento typ závěrečné práce.

Návrh hodnocení: A   B   C   D   E   F   nevyhověl(a)

V Hradci Králové dne 8. 6. 2019:

vypracoval(a): RNDr. Romana Prausová, Ph.D.